Huoltovarmuuskeskus

Komission ehdotus kriittisten raaka-aineiden turvallisen, monipuolisen, kohtuuhintaisen ja kestävän saannin varmistamiseksi

Asiantuntijakuuleminen

Eduskunnan talousvaliokunta

Tommi Tyrväinen
Johtava varautumisasiantuntija, kriittinen teollisuus

Komission ehdotus kannatettava – miksi?

- Huoltovarmuuskeskus kannattaa Komission ehdotusta kriittisten raaka-aineiden turvallisen, monipuolisen, kohtuuhintaisen ja kestävän saannin varmistamiseksi
  - ratkaistavia asioita mm. keskitetyn yhteyspisteen määrittäminen, kansallisen lainsäädännön muutostarpeet, automaattinen hyväksyntämenettely, toimivaltakysymykset EU – kansalliset viranomaiset, määräaikojen riittävyys, toimijoiden uudet velvollisuudet, kerätyn tiedon luottamuksellisuuden varmistaminen
- Raaka-aineiden saatavuushäiriöt ovat lisääntyneet merkittävästi koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan seurauksena
- Teollisuuden tilannekuvaseurannassa on tullut esille useita raaka-aineiden saatavuushäiriöitä, joista osa on ollut vakaviakin
- Kriittisten raaka-aineiden lähteet, tuotanto ja jalostus ovat huomattavan keskittyneitä
- Kriittisten raaka-aineiden kysyntä kasvaa nopeasti

➢ Johtopäätöksenä varautuminen kriittisten raaka-aineiden saatavuushäiriöihin ei ole riittävää ja tarvitaan vaikuttavia toimenpiteitä

- Vallitsevassa tilanteessa yritykset ovat parantaneet omaa jatkuvuudenhallintaansa raaka-aineiden saatavuuden suhteen
  - etsimällä ja hyväksyttämällä uusia korvaavia tai vaihtoehtoisia raaka-aineita
  - etsimällä vaihtoehtoisia toimittajia
  - selvittämällä vaihtoehtoisia logistisia reittejä
  - kasvattamalla kriittisten raaka-aineidensa varastoja
- Elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyönä on pystytty aikaansaamaan tarvittavia määräaikaisia joustoja sääntelyyn

LAKIPERUSTAISET VARASTOINTIJÄRJESTELMÄT

Varastomalli	Peruste	Tarkoitus	Tuotteet
Valtion varmuus-varastot	Laki huoltovarmuuden turvaamisesta (L 1390/1992)	Väestön toimeentulon ja talouselämän toiminnan turvaaminen ankaran kriisitilanteen varalta	Tuontipolttoaineet, viljat, sairaalatarvikkeet, lääkkeet, seosmetallit, kemikaalit, kriittiset tuontiraaka-aineet
Turva-varastot	Turvavarastolaki (L 970/1982)	Väestön toimeentulon ja yritysten tuotanto-toiminnan turvaaminen välttämättömien raaka-aineiden ja materiaalien saantihäiriöissä.	Kriittisiä tuotteita ja materiaaleja (VNA 552/2013)
Velvoite-varastot	Laki tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista (L 1070/1994) Lääkkeiden velvoitevarastointilaki (L 979/2008)	Maan huoltovarmuuden turvaaminen tuonti-polttoaineiden tai lääkkeiden vakavan saantihäiriön varalta.	Raakaöljy, öljytuotteet, kivihiili, (maakaasu), lääkkeet, lääkeaineet

Kansallinen materiaalinen varautuminen ja tiedon luottamuksellisuuden suojaaminen

- Huoltovarmuuden materiaalinen varautuminen tapahtuu ensisijaisesti AINA elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden toimesta
- Valtion materiaalinen varautuminen täydentää kaupallisia ja käyttäjävarastoja
- Kansallisella materiaalisella varautumisella on tarkoitus hankkia aikaa vaihtoehtoisten materiaalien, toimittajien ja/tai logististen reittien löytämiseksi
  - varastojen koko ja vaikuttavuus on rajattu
- Unionin tason yhteinen tai muu kansainvälinen materiaalinen varautuminen tulee lisääntymään ja täydentää kansallista varautumista, mutta ei korvaa sitä
- Lainsäädäntö määrittelee yleisellä tasolla vain tuontipolttoaineiden ja elintarvikeviljojen huoltovarmuusvarastojen riitosta
- Valtion materiaalinen varautuminen perustuu yleensä kahdenvälisiin sopimuksiin, jotka ovat turvaluokiteltuja
- Sopimukset sisältävät varautumisasioiden lisäksi myös liike- ja yrityssalaisuuden piiriin kuuluvia asioita
- Kansalliset intressit ja varautumisen taso vaihtelevat jäsenmaiden välillä
- Mikäli kerromme miten ja millä olemme varautuneet, siitä voi päätellä mihin emme ole varautuneet

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta yhdessä.

Varmuuden vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi varmuudenvuoksi.fi